

POSTBUS 805, 3500 AV UTRECHT

TELEFOON (030) 236 12 02

FAX (030) 236 12 90

info@knag.nl

www.knag.nl

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt – Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Ons kenmerk: 20122001001

Betreft: profielenstructuur bovenbouw havo/vwo

Datum: 20 januari 2012

Geachte mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart,

Afgelopen zomer verscheen het rapport van de Onderwijsraad waarin de kwestie van het aantal profielen in de bovenbouw havo/vwo aan de orde komt. U heeft in uw brief van 28 november 2011 (VO 31289) aan de Tweede Kamer laten weten dat u vóór 1 maart 2012 uw standpunt bekend zult maken.

In de discussie over de profielen bovenbouw havo/vwo heeft het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAAG) steeds van zich laten horen. Dat willen we ook deze keer doen omdat we graag willen blijven meedenken over deze belangrijke kwestie.

Allereerst willen wij opmerken dat wij bovengenoemd rapport van de Onderwijsraad op hoofdlijnen een goed rapport vinden. Wel willen wij er enkele kritische opmerkingen bij maken:

1. Het KNAAG is geen voorstander van 2 profielen. We zien liever een handhaving van de huidige situatie met vier profielen of een situatie zonder profielen waarbij leerlingen zelf optimale keuzemogelijkheden hebben om een vakkenpakket samen te stellen.
2. Aardrijkskunde is een bijzonder vak omdat het zowel uit exacte elementen (fysische geografie) als maatschappelijke aspecten (sociale geografie) bestaat. In het huidige examenprogramma havo/vwo aardrijkskunde zijn sociale en fysische geografie in ongeveer gelijke mate aanwezig. Mocht u kiezen voor twee profielen, dan is van belang dat aardrijkskunde het enige vak is dat echt een *brugfunctie* tussen beide profielen kan vervullen omdat het de relatie tussen de samenleving en de natuurlijke omgeving centraal stelt. Aardrijkskunde is het vak dat als geen ander vak zowel in een exact als in een maatschappelijk profiel past. Alfaleerlingen zullen voor hen relevante kennis van bètavakken moeten verwerven en omgekeerd. Aardrijkskunde is daarvoor in beide profielen het meest geschikte vak. Voor leerlingen in het alfaprofiel via fysisch-geografische onderwerpen als grondstoffen, klimaat, vulkanisme, energie en water. Voor leerlingen in het bètaprofiel via sociaalgeografische onderwerpen als globalisering, verstedelijking, vergrijzing en leefbaarheid.

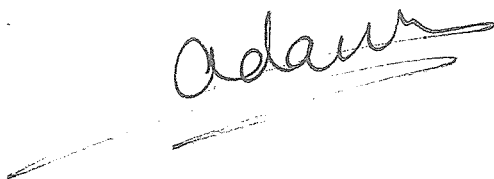
3. Aardrijkskunde is ook bij uitstek het vak om het bètaprofiel toegankelijker te maken voor meer leerlingen. Aardrijkskunde bevat met fysisch-geografische thema's als watermanagement, energiewinning, veiligheidsvraagstukken en klimaatverandering een flink aantal belangrijke bètacomponenten die onmisbaar zijn in een bètaprofiel. Ook is aardrijkskunde een vak waarbij rekenen (tabellen, grafieken, kaarten) en computertoepassingen (digitale geo-informatie) ruim aan bod komen in het curriculum.
4. Het ontbreken van gelijkwaardigheid van aardrijkskunde en geschiedenis in de huidige situatie en in het rapport van de Onderwijsraad begrijpen wij niet. Geschiedenis krijgt duidelijk een voorkeursbehandeling, terwijl beide vakken nodig zijn in het kader van burgerschapsvorming en in het kader van de voorbereiding van jongeren op een veranderende (wereld)samenleving. Geschiedenis kijkt daarbij vooral naar het verleden, aardrijkskunde kijkt vooral naar het nu en de toekomst. *Tijd en ruimte horen bij elkaar* en dienen gelijkwaardig en waar mogelijk in samenhang aan bod te komen.
5. In een wereld waarin mensen en landen steeds meer met elkaar verbonden zijn, zijn kennis en inzicht in zowel *mondiale ontwikkelingen als ontwikkelingen in specifieke gebieden* als China, India, de VS, Rusland, Brazilië, de EU en ons eigen land broodnodig om Nederland ook in de toekomst een toonaangevende kenniseconomie te laten zijn. Aardrijkskunde is het schoolvak dat hier aandacht aan besteedt. Bedrijven en individuen kunnen niet internationaal opereren zonder geografische kennis.

Wij pleiten daarom voor een volwaardige plaats voor aardrijkskunde in de bovenbouw havo/vwo.

Graag lichten wij het bovenstaande in een gesprek met u nader toe.

Met vriendelijke groeten,

i. o.

Prof. dr. Henk Ottens
Voorzitter Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap

Prof. dr. Joop van der Schee
Bijzonder hoogleraar onderwijsgeografie VU